

TÜRKİYE ÜÇÜNCÜ ÜLKEYE YERLEŞTİRMEYE İLİŞKİN GÜNCELLEME

Eylül 2016

20.000'den
fazla

Mültecinin dosyası, 2016 yılında üçüncü ülkeye yerleştirme için sunulmuştur

UNHCR Türkiye

Dünyanın en büyük üçüncü ülkeye yerleştirme operasyonu

27.000'den fazla
kişi

(aralarında Suriyeli olmayan 10.000 kişi de bulunmaktadır) 2016 yılı için asgari dosya sunum hedefi 27.000'den fazladır.

2015 ve 2016 yılları arasında, üçüncü ülkeye yerleştirme ülkelerinin sayısı 10'dan 24'e çıkmıştır

OPERASYONEL BAĞLAM

KALICI ÇÖZÜM

- Üçüncü ülkeye yerleştirme, Türkiye'deki mültecilerin büyük çoğunluğu için **şu an erişilmesi en mümkün olan kalıcı çözümdür**. Türkiye'deki en geniş mülteci gruplarının menşe ülkelerindeki durumlar değişkenliğini korumakta ve geri dönüşe imkan tanımamaktadır.

TÜRKİYE'DEN ÜÇÜNCÜ ÜLKEYE YERLEŞTİRME

- UNHCR Türkiye, art arda üç yıldır **dünyanın en büyük üçüncü ülkeye yerleştirme operasyonunu** yürütmektedir: hâlihazırda UNHCR'nin üçüncü ülkeye yerleştirme sürecinin çeşitli aşamalarında 40.500 birey bulunmaktadır – bu sayı, üçüncü ülkeye yerleştirme için yönlendirilmiş ve üçüncü ülkeye yerleştirme süreci halen aktif olan mültecilerin toplam sayısıdır. 22.000'den fazla bireyin dosyası sunulmuş olup, ülkelerin kararlarını beklenmektedir; 8.500'e yakın birey ise kabul edilmiştir, fakat henüz ülkeden ayrılmamıştır.
- UNHCR, üçüncü ülkeye yerleştirme ihtiyacı içinde olan mültecilerin sadece bir kısmını yerleştirebilmesinden dolayı, **aşırı derecede hassas durumdaki bireylere ve ciddi koruma riskleri altında bulunan bireylere odaklanmaktadır**. 2014-2015 yıllarında UNHCR'nin sunduğu dosyalar, Türkiye'deki mülteci sayısının yaklaşık %1'ini teşkil etmiştir.
- 2016 yılı için üçüncü ülkeye yerleştirmeye yönelik ilk hedef 27.000 dosyanın sunulmasıdır (aralarında 17.000 Suriyeli bulunmaktadır); bununla birlikte, Operasyonun **yıl sonuna kadar 35.000'e yakın dosya sunmuş olma olasılığı da vardır** (10.000-12.000 Suriyeli olmayan ve 21-25.000 Suriyeli).
- 2016 yılında, ilk sunumda **üçüncü ülkelerin kabul oranı %90 olmuştur**. Ortalama işlem süresi (üçüncü ülkeye yerleştirme için yönlendirmeden ülkeden ayrılmaya kadar geçen süre), ulusal güvenlik izinlerine bağlı olmakla birlikte başarılı dosyalarda bir yıl kadardır.
- UNHCR, 21 Avrupa ülkesine yerleştirilen Suriyeli mültecilerin %47'sini sunmuştur.

UNHCR'İN STRATEJİSİ VE FAALİYETLERİ

- UNHCR, üçüncü ülkeye yerleştirmeyi en hassas durumdaki Suriyeli mültecilere yönelik bir **koruma aracı** olarak kullanmaya devam etmektedir: Türkiye'de en az 270.000 Suriyelinin (toplam Suriyeli sayısının %10'u) üçüncü ülkeye yerleştirme ihtiyacı içinde olduğu tahmin edilmektedir.
- UNHCR, Suriyeli olmayan sığınmacıların artan sayısını göz önüne alarak, mülteci statüsü belirleme ve üçüncü ülkeye yerleştirme için önceliklendirmek üzere **özel ihtiyaç sahibi kişileri belirlemeye çalışmaktadır**. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM) tarafından tanınan şartlı mültecilerin (Suriyeli olmayanlar) dosyaları da UNHCR kriterleri doğrultusunda üçüncü ülkeye yerleştirme için işleme alınmaktadır.

ÜÇÜNCÜ ÜLKEYE YERLEŞTİRME İŞLEM USULLERİ

- **Suriyeli olmayan mültecilerin üçüncü ülkeye yerleştirme için tespit edilemeleri ve yönlendirilmeleri: Suriyeli olmayan mültecilerin kaydı UNHCR tarafından yapılır** ve bu kişiler bireysel Mülteci Statü Belirleme (MSB) sürecinden geçer. UNHCR'nin koruma ekibi en hassas durumdaki sığınmacıları

belirler ve onları MSB'ye yönlendirir, sonrasında ise dosyalar üçüncü ülkeye yerleştirme işlemi için yönlendirilir. Yönlendirmeler devamlı olarak alınmaktadır.

- **Suriyeli mültecilerin üçüncü ülkeye yerleştirme için belirlenmeleri ve yönlendirilmeleri:** UNHCR Suriyeli mülteciler için üçüncü ülkeye yerleştirme yönlendirmelerinin büyük çoğunluğunu hâlihazırda GİGM'den almaktadır. GİGM, yönlendirmelerin illerdeki makamlardan (çok kurumlu komiteler küresel üçüncü ülkeye yerleştirme kriterine dayanarak ilk belirlemeyi yapmaktadır. Küresel üçüncü ülkeye yerleştirme kriteri arasında *Hukuki ve/veya fiziksel koruma ihtiyaçları, şiddet ve işkence mağdurları, tıbbi ihtiyaçlar, risk altındaki kadınlar ve kız çocukları, ailenin yeniden birleştirilmesi, risk altındaki çocuklar ve ergenler* bulunmaktadır) toplanmasını koordine etmekte ve UNHCR'ye iletmektedir. Diğer birçok kaynak aracılığıyla belirlenen yönlendirmeler (koruma yönlendirmeleri), 2015 yılında kurulmuş olan bir danışma mekanizması aracılığıyla GİGM ile görüşülmektedir. UNHCR, 2015 yılında GİGM'den Türkiye'nin çeşitli yerlerinden Suriyeli mülteciler için 26.700'e yakın yönlendirme almıştır. **2016 yılının şu ana kadar geçen kısmında 26.000'in üzerinde yönlendirme alınmıştır.**
- UNHCR, 2014 yılından bu yana çok aşamalı bir üçüncü ülkeye yerleştirme değerlendirme süreci kapsamında **Suriyelilere yönelik olarak geliştirilmiş MSB/üçüncü ülkeye yerleştirme** yürütmektedir. UNHCR dosyaları küresel üçüncü ülkeye yerleştirme kriterlerine göre seçmektedir. Bu süreç iki aşamadan oluşmaktadır:
 - **Dosya Belirleme:**
 - **Ön değerlendirme** – mültecinin Türkiye'de bulunup bulunmadığını, aile fertlerini ve üçüncü ülkeye yerleştirilme isteğini belirlemek üzere gerçekleştirilen bir telefon mülakatı;
 - **Değerlendirme** – yüz yüze mülakat, dosyanın üçüncü ülkeye yerleştirmeye uygunluğunun ön değerlendirmesinin yapılması ve dosyayı resmi olarak UNHCR'nin proGres veri tabanına kaydedilmesi.
 - **Üçüncü ülkeye yerleştirme mülakatı** – ailenin her bir ferdiyle yapılan yüz yüze mülakatlar ve ardından sunum için mülteci üçüncü ülkeye yerleştirme formunun hazırlanması.
- UNHCR Türkiye, Ürdün ve Lübnan ile birlikte, **belirlemeye dayalı metodoloji (IBM)** uygulayan üç ülkeden biridir. Belirlemeye dayalı metodoloji, Suriyeli mültecilere yönelik olarak geliştirilmiş bir üçüncü ülkeye yerleştirme formudur. Dosyalar, değerlendirme aşamasının ardından bu form aracılığıyla üçüncü ülkeye yerleştirme ülkelerine, yani hâlihazırda Kanada'ya ve AB ülkelerine sunulmaktadır. Yakın zamanda, ABD ile dosyaların belirlemeye dayalı metodoloji kapsamında işlenmesine yönelik bir anlaşmaya varılmıştır.
- GİGM, mülakatlar için alan sunarak, mültecilerin hareketini kolaylaştırarak ve emniyet/polis ile koordinasyon sağlayarak UNHCR'ye **Türkiye genelinde illere yapılan üçüncü ülkeye yerleştirme misyonları sırasında** önemli lojistik destek sağlamaktadır.
- IOM, sağlık değerlendirmesi ve seyahat sağlık yardımı, ayrılma öncesi yönlendirme/entegrasyon, ulaşım/seyahat operasyonları konularında destek sağlamak üzere UNHCR ve üçüncü ülkeler ile yakın işbirliği içindedir.

ÜÇÜNCÜ ÜLKEYE YERLEŞTİRME DANIŞMANLIĞI

- Üçüncü ülkeye yerleştirme danışmanlığı, **mültecilerin beklentilerini yönetmeye yönelik kilit bir araçtır:** Üçüncü ülkeye yerleştirme birimi, sağlanan rutin danışmanlığın yanı sıra, Arapça ve Farsça dillerinde haftalık olarak bir danışmanlık hattı hizmeti sunmaktadır. UNHCR, bu sene üçüncü ülkeye yerleştirmeye yönelik danışmanlık hizmetine sunduğu erişimi çeşitli yollarla (telefon, yüz yüze, online, vb.) genişletmektedir. UNHCR, 1 Ocak – 23 Eylül 2016 tarihleri arasında yaklaşık 8.150 mültecinin üçüncü ülkeye yerleştirmeye ilişkin sorularına cevap vermiştir.

İletişim:

Elmar Bagirov, Kıdemli Üçüncü Ülkeye Yerleştirme Müdürü, bagirov@unhcr.org, Tel: +90 312 409 7091

Lauren Panetta Chammas, Raporlama Müdürü, panetta@unhcr.org, Tel: +90 312 409 7310

Bağlantılar:

[Bölgesel Portal – Suriye Bölgesel Mülteci Müdahalesi](#) | [Bölgesel Portal - Akdeniz](#) | [UNHCR Türkiye internet sitesi](#) | [Facebook](#)

UNHCR Türkiye'ye Katkı Sağlayan Ülkeler - Countries Contributing to UNHCR Turkey - الدول المانحة لمفوضية شؤون اللاجئين في تركيا

Bölgede UNHCR'yi Destekleyen Diğer Donör Ülkeler - Other Donor Countries Contributing to UNHCR in the Region - الدول المانحة الاخرى الداعمة لمفوضية شؤون اللاجئين في المنطقة

